

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НППР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПП проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнев А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 **Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,**
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

спілкуватись з лікарями-інтернами, вирішувати проблеми і питання, які неможливо вирішити в режимі онлайн.

Вказаний змішаний формат навчального процесу підтвердив свою ефективність і з успіхом може бути запропонований для використання в подальшому і після закінчення карантину.

Висновки.

1. Час виключно традиційних методів навчання завершився ще до пандемії Covid19, а виникнення змішаних та дистанційних форм є вимогою часу і поступального розвитку, а пандемія тільки прискорила цей процес.

2. Дистанційні та змішані форми навчання мають свої переваги перед традиційними методиками: можливість для інтерна працювати в зручній для нього час; практично необмежена кількість учнів (кожен, хто має логін і індивідуальний пароль має можливість бути слухачем); можливість, під час засвоєння матеріалу, повертатись до недостатньо опрацьованого і засвоєного розділу, маючи для цього необмежену кількість спроб; можливість користуватись додатковими джерелами інтернет-інформації.

3. Підтвердило свою ефективність змішане навчання з лікарями-інтернами дитячими хірургами - лекції в очному варіанті та семінарські заняття з допомогою програми MS Teams.

4. Дистанційні форми та змішане навчання в період пандемії зарекомендували себе як повноцінна форма освітнього процесу і можуть бути рекомендовані, на рівні з традиційними формами навчання, для подальшого використання і після закінчення карантину.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ ЗДМУ

Спахі О.В., Макарова М.О., Пахольчук О.П., Лятуринська О.В.

Ключові слова: навчання, дистанційне, змішана форма.

Вступ. Змішана форма навчання є важливим інструментом для забезпечення повноцінного навчального процесу на період карантинних обмежень. Змішане навчання - навчальний підхід, який поєднує навчання за участю викладача і он-лайн навчання (дистанційне навчання), які однаково важливі для студентів. При дистанційному навчанні за допомогою використання сучасних технологій реалізується обмін знань і контроль їх засвоєння.

Електронні ресурси, які використовуються для підтримки навчання, включають в себе: електронні курси, електронні тести, системи віртуального тренінгу, відеозаписи лекцій. Дистанційне навчання передбачає взаємодію викладача з аудиторією в режимі реального часу, та у різних формах взаємодії: слухачі можуть отримувати інформацію, працювати з нею самостійно або в групах, обговорювати її з іншими учасниками та викладачами, приймати участь у опитуванні, синхронному обговоренні.

Змішане навчання передбачає елементи самостійного контролю студентом свого навчального процесу, а також введення досвіду, навчання з викладачем і онлайн. Очне навчання досягається проведенням семінарів, тренінгів, лекцій, роботи у симуляційному центрі.

Основна частина. Для реалізації Змішаної форми навчання в умовах закладу вищої освіти, як важливої складової змішаного навчання, доцільним є використання платформ дистанційної освіти. За допомогою поєднання традиційної системи навчання з можливостями платформи дистанційного освіти може бути реалізовано модель змішаного формату навчання.

Сучасні технології в дистанційному навчанні допомагають та насамперед вчать молодих спеціалістів вірно та швидко використовувати літературні джерела, зорієнтуватися у міжнародних протоколах.

Викладачами кафедри розроблені та впроваджені навчально-методичні посібники у навчальний процес. Останні відповідають сучасним навчальним програмам з дисципліни. Навчальні посібники відображають сучасні зміни щодо клінічної картини, діагностики, лікуванню та профілактики вродженої та набутої дитячої хірургічної патології.

З впровадженням дистанційного навчання внашому вищому навчальному закладі на кафедрі дитячої хірургії та анестезіології створенні та проводяться відеолекції та практичні заняття з презентацією матеріалу в on-line режимі. Система дистанційного навчання відбувається з використанням платформи Microsoft Teams, що є іновативним напрямком освіти. При плануванні лекції модератор кафедри додає цю лекцію у календар, прикріплює студентів відповідного факультету і їм приходять сповіщення про дату, час та назву лекції. Це дуже важливо, оскільки кожний студент може приєднатися до лекції, за допомогою зручного для цього гаджету. Але це може викликати деякі складнощі з контролем відвідування студентами лекції, тому що не завжди можливо зрозуміти чи весь час на лекції був присутній той чи інший студент. Практичні заняття online режимі містять розбір теми, та допомагають студентам у формі дискусії засвоювати матеріал самостійно, та з допомогою викладача. Також впроваджено тестовий контроль під час практичних занять, який з'являється на початку та вкінці. Це дає викладачеві змогу оцінити рівень підготовки перед заняттям та як уважно студент засвоїв матеріал та визначитися із його присутністю.

Формат змішаного навчання надає можливості щодо високої персоналізації навчального процесу, підвищує особисту відповідальність кожного студента, дає можливості щодо реалізації сумісної проектної роботи, орієнтованої на реальну клінічну практику з використання різних форм групової взаємодії, розширює педагогічні можливості реалізації змішаного навчання, моніторингу учбового процесу, інтенсифікації процесу навчання, соціалізації тих, хто навчається.

Безумовно, методики змішаного навчання і дистанційної освіти не можуть конкурувати з традиційними методами навчання, особливо для студентів медичних вишів, де вкрай важливий безпосередній контакт викладача зі студентом у процесі освіти, проте як додатковий засіб навчання, що може вирішити низку питань самостійної підготовки студентів до заняття й засвоєння базових знань із предмета, він, без сумніву, має потужний потенціал.

Висновки. Впровадження змішаного навчання як технології організації освітнього процесу має багато позитивних здобутків для медичної освіти. Розбудова освітнього середовища з використанням сучасних цифрових технологій має стати основою ефективною медичної освіти.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИПУСКНОГО КУРСУ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

Севальнєв А. І., Гребняк М. П., Кірсанова О. В.

Ключові слова: дистанційне навчання, професійні компетенції, диференціація

Однією з найбільш важливих та актуальних проблем при викладанні дисципліни є асоціація «Гігієни» з майбутньою професійною діяльністю лікарів-клініцистів. У зв'язку з цим, основоположним підходом на кафедрі загальної гігієни та екології до навчання студентів 6 випускного курсу є формування професійних компетенцій, здатності активно використовувати у практиці знань, умінь та навичок, необхідних для ефективною професійною діяльністю лікаря-клініциста.

В якості головного інструмента у навчально-виховному процесі використовується практикоорієнтована технологія, до переваг якої відносяться: інтенсифікація (80 % часу відводиться формуванню навичок); сполучення коротких теоретичних знань з їх практичною роботою та практичне напрацювання певних навичок; одночасна участь усіх студентів у процесі навчання